

Fuglsang: Jeg kan på kommunisternes vegne meget prosaisk give min tilslutning til lovforslaget om brunkullejer. Det er efter min mening ikke for tidligt, at man som i lovforslagets § 1 pålægger producenterne at efterlade de afgravede lejer i en sådan tilstand, at de ikke fremover vil frembyde nogen fare for sandfygning eller skade ved udskridning eller vil skæmme landskabet — hvad store dele af dem i høj grad gør i øjeblikket.

For mig at se er det på tide, at vi i så henseende kommer på linje med, hvad der f. eks. praktiseres i Tyskland. Som den højtærede landbrugsminister sagde, gik brunkulloven af 1940 under indtryk af krigen og krigens vanskeligheder ud på, at der skulle produceres mest muligt og, som det også hed, billigst muligt, uden at der blev pålagt producenterne pligter, som kunne sinke og hæmme produktionen. Nu må vi altså erkende, at det desværre er sket uden nogen som helst statskontrol af den art, som dette lovforslag pålægger producenterne. Og det tør jo nok siges, at der dengang blev produceret løs for at skaffe mest muligt brunkul, men næppe billigst muligt. Derimod så producenterne på at skaffe sig selv den størst mulige fortjeneste. Jeg tror nok, man har lov til at sige, at der i ordets egentlige belysning var tale om rovdrift på samfundets naturskabs værdier, og resultaterne ser vi altså i dag med alle de afgravede lejer, som i al deres hæslighed er det bedste argument for gennemførelsen af det lovforslag, vi her behandler.

Nogle af disse afgravede lejer er i mellemtiden blevet beplantet. Hedeselskabet har gjort en meget fortjenstfuld indsats, og det må erkendes, at ikke alle producenter og firmaer har optrådt lige ansvarsløst. Men dels kan det jo ikke være meningen, at nogle bare høster fordelene og overlader besværet til andre, dels er den omstændighed, at nogle producenter har været i stand til at yde en positiv indsats, jo på sin vis en anklage imod de andre — et bevis for, at disse, hvis de havde været i besiddelse af den fornødne ansvarfølelse, også ville have været i stand til at yde en indsats på dette område.

Under lovforslagets behandling i dag har Skærbækværket gentagne gange været nævnt. Det er et værk, bag hvilket der

står stærke offentlige og kommunale interesser, men mig bekendt er det netop et af de værker, hvis lejer ligger temmelig uskønne hen i dag. Nuvel, skaden er sket, og, som det allerede er sagt, staten er nødt til at træde til, sådan som lovforslaget også bestemmer det. Men dette forslag pålægger jo også — og det finder jeg helt rigtigt — producenterne et ansvar fremover.

Som det så tit er tilfældet, yndede producenterne, når de talte og stillede krav til det offentlige — de gjorde det ikke mindst i den tid, da mangelen på brunkul var størst — at fremstille sig selv som nationens tjenere, der kun tænkte på det fælles vel og nationens gavn, medens de altså drev rovdrift ikke blot på brunkullejerne, men også på de virkelige brunkulproducenter, som, boende under umenneskelige forhold, arbejdede i lejerne, og af hvilke et ganske stort antal omkom; i årene fra 1940 til 1949 døde 80 mennesker under dette arbejde.

Medens jeg taler om producenterne, vil jeg gerne stille den højtærede minister et spørgsmål. I lovforslagets § 3 siges det, at bestemmelser angående den arbejdskraft, der skal anvendes ved de omhandlede arbejder, fastsættes efter forhandling med arbejdsministeren. Det, jeg gerne vil sige, er dette: hvad ligger der bag denne bemyndigelse? Hvad har man tænkt sig den skulle gå ud på?

Hele den udvikling, vi har gennemgået, retfærdiggør efter min mening krav til brunkulproducenterne ikke blot om sikring af de afgravede lejer, men også om mere vidtgående forholdsregler, end dette lovforslag indeholder. Der har været så megen glæde over, at man uden hæmmende statsindgreb har kunnet genoptage produktionen i 1954, og der er jo ingen tvivl om, at det har været til gavn for vort lands valutasituation og hele vor økonomi.

Men netop derfor og af hensyn til fremtiden, ville det så ikke være rigtigt for det første at få foretaget en virkelig systematisk undersøgelse af vort lands brunkulreserver? Vi har jo nogle gange hørt uhyggelige spåmænd tale om, at nu var brunkullejerne snart udtømt, men lige så ofte har nye fund påvist, at der faktisk findes langt større reserver, end man har tænkt sig. Men dernæst: vil det ikke være rigtigt også at